

316.644-057.875(497.11):811  
378.4(497.11):378.34(4)  
<https://doi.org/10.18485/sj.2019.24.1.13>

**ЈУЛИЈАНА Ј. ВУЧО\***  
Универзитет у Београду  
Филолошки факултет

Оригинални научни рад  
Примљен: 27. 11. 2018.  
Прихваћен: 15. 01. 2019.

## УНИВЕРЗИТЕТСКА ТРАНСНАЦИОНАЛНА МОБИЛНОСТ И ЈЕЗИЦИ\*\*

Савремени универзитет подразумева динамичну транснационалну мобилност свих актера образовног академског процеса, студената, наставника и ненаставног особља, са циљем да се простор у свим својим реализацијама, наставној из обе перспективе и административној, успостави у својој посебности и делатној препознатљивости. У овако постављеној глобално усмереној академској заједници језик има одлучујућу улогу као јединствено средство комуникације.

У овом раду се дефинишу језици универзитетске наставе данас и њихове специфичности. Износе се резултати истраживања ставова студената Универзитета у Београду, корисника транснационалне мобилности о значају, квалитету, употреби и предностима језика.

**Кључне речи:** Интернационализација универзитета, транснационална мобилност, језици мобилности.

### 1. МЕЂУНАРОДНА УЛОГА УНИВЕРЗИТЕТА

Универзитет данас је такав облик академске заједнице који превазилази поједине националне и локалне средине, распростире се без ограничења у свеобухватни међународни образовни простор. У том широком захватању, где

---

\*julijana.vuco@fil.bg.ac.rs

\*\* Овај рад израђен је у оквиру пројекта Динамика структура српског језика, 178014, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

се кроз развијене облике транснационалне мобилности превазилазе границе различитих образовних система, образовних политика, образовних језичких политика и обима размене, посебним мерама регулације и стандардизације, академија подржава и негује успостављање јединственог међународног образовног простора, превазилази разлике усаглашавањем различитих система, чинећи их блиским, равноправним, подједнако значајним.

Интернационализација универзитета постала је један од значајних циљева високог образовања. С једне стране она је потврда снаге универзитета у одређеној средини и основе за научно истраживачки рад, доказ равноправности, компетитивности и отворености за нова транснационална искуства и размену студената и наставника и размењивост наставних садржаја. С друге стране, ширење уписне политике на стране студенте показује се као могућност за економски бољитак и просперитет, као и за улагање у бољу и компетитивнију позицију нације у светским размерама. Међународна сарадња универзитета читава се у ставовима и акцијама националних и наднационалних институција које програмирају и улажу у бројне програме међународног пројектовања и транснационалне мобилности. За успешно остваривање академске мобилности учињена су и чине се бројна усаглашавања и нормирања како би се искуства, знања и вредности стечени у другој академској средини могла пренети у сопствену и остварити не само као велико лично, културно и животно искуство, већ и као академско постигнуће.

Говорећи о значају академске транснационалне мобилности за учење и наставу, за коју се итиче да је једно од највећих искустава за појединца које помаже људима да академски и професионално сазревају, шири њихове друштвене границе и мреже, развија интеркултурне и језичке вештине и способности које имају и позитиван утицај на могућност запошљивости и лакше уклапање у свет рада (Европска комисија 2016: 5), Бајрам и Дервин (2008: 10) сматрају да је искуство мобилности драгоцено јер трајно и коренито мења појединце и институције, те да се промене односе на гостујућу или домаћу универзитетску заједницу у целини, да помаже студентима и запосленима да разумеју природу универзитетских студија, начине на које се у већој или мањој мери могу интегрисати у локалну средину универзитета домаћина, универзитетског града и његових грађана, као и да побољшају и ускладе своје наставне и административне капацитете приликом прихвата страних студената.

## 2. ЗНАЧАЈ ЈЕЗИКА У ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ УНИВЕРЗИТЕТА

У академској комуникацији језик је схваћен као основно средство за стицање знања, стварање, истраживање, производњу и репродуковање друштвених функција, улога, односа и пракси. Намеће се не само као основно

средство комуникације којим се изражавају начини понашања, комуникација, евалуација, мишљење, веровање, говор, а често и читање и писање као примена посебне улоге језика (Ги 1996, цит. у Хајланд 2009: 1), већ и као средство за посредовање посебних образовних циљева који се остварују академским језиком као специфичним инструментом (о посебним карактеристикама академског језика и у Вучо 2018: 72–73). Постигнућа студената су у блиској су вези са квалитетом академског језика (Шорт/Спанос 1989, Каминс 1991, Ди Перна/Елиот 1999). Као и у осталим облицима комуникације међу људима, идеолошке, епистемолошке и стратешке оријентације говорника, зависе од језичких избора академског дискурса (Филиповић/Вучо 2013: 136). Језици глобалне комуникације, пре свега енглески, савремени лингва франка, не задовољавају потребе комуникације у свим доменима језичке употребе (Вучо 2017), већ се очекује да ће студенти, наставници и остали актери академских делатности користити више језика неопходних за задовољење свих комуникативних потреба, што је у складу са познатим ставом и опредељењем европске језичке (образовне) политике: матерњи језик, неки лингва франка језик и други страни језик (Баросо и др. 2008).

Посебна својства језичке употребе везана су за потребе мобилности, академске размене чији су актери сви актери академског контекста: студенти, наставници и ненаставно особље. И у том виду размене код које гостовања студената трају од месец до неколико месеци боравка, најчешће читав семестар или ређе годину дана, и наставника и ненаставног особља већином у трајању од недељу до две дана, три језика су најчешће у употреби. Вучо истиче да су то (Вучо 2017: 258) енглески језик као прећутно усвојени лингва франка на коме се најчешће одвија настава општих курсева за стране студенте током мобилности и служи за комуникацију међу студентима, са ненаставним особљем и изван академског контекста; други страни језик који се може користити у настави или академској комуникацији (нпр. у настави на посебним предметима-курсевима где је други страни језик уобичајени језик струке за неку област (нпр. музика, туризам, филолошке студије итд.); локални језик који служи за свакодневну комуникацију, праћење актуелности у медијима, контакт са ненаставним особљем и колегама и локалним становништвом, који може припадати категорији школских језика (уобичајених у школским системима, нпр. француски, немачки, шпански, италијански итд.), али и малих, ређе учених језика као што су пољски, португалски, српски итд.

Имајући у виду изазове са којима се искуство транснационалне мобилности суочава, у вези са језичким потребама током размене, универзитети су, временом, без систематичности, развили језичке услове – стандарде потребне за остваривање мобилности који се заснивају на Европском референтном оквиру за модерне језике. Тражена језичка компетенција није стандардизована, варира од универзитета до универзитета, али се захтеви најчешће крећу од

нивоа Б1 до Ц1. Ујединаченог става о стандардима нема. Некада је довољна гаранција полазног универзитета, тј. њихових центара за стране језике, али и других школа језика. Бројни су и они који захтевају знање језика потврђено међународним сертификатима. Током припрема или током мобилности значајно место заузима локални језик универзитета домаћина. Растућа и актуелна потреба за коришћењем језика домаћина доприноси ширењу значаја и распрострањању ових, најчешће, малих језика тако што се развијају њихове дидактике, формирају посебни курсеви, производе дидактички материјали, стварају инструменти за дигитализовану наставу итд (Вучо 2017, 2018).

Бројна су истраживања у вези са утицајем транснационалних мобилности на европски високошколски образовни систем и предности студената и запослених, као и утицаја ефеката програма размене на повећање вештина и знања студената и њихову повећану запошљивост (овде користимо резултате само неких – Европска комисија 2012, 2014, 2016). Више од 90% испитиваних студената потврдило је да су се након искуства транснационалне мобилности несумњиво повећала њихова „мека знања” (soft skills), која би се делимично могла изједначити и са интеркултурним вештинама, као што су познавање других земаља, способност студената да комуницирају и раде са појединцима који припадају различитим културама, прилагодљивост, владање страним језиком и комуникацијске вештине (Европска комисија 2014: 17). У квалитативним истраживањима (Европска комисија 2014: 17) студенти су у интервјуима истакли предности у односу на полазно искуство у вези са њиховим личним и професионалним развојем, постигнутом већом зрелашћу и личним обогаћењем, стицањем вештина за тимски рад и пораст самопоштовања и прилагодљивости, комуникацијских и језичких вештина и вештина представљања себе, интерперсоналних и интеркултурних компетенција, вештина решавања проблема, планирања и организационих способности, критичког мишљења, отворености, креативности, културне и етничке толеранције, бољег разумевања себе и другог, одговорности и адаптивности. Искуства и знања стечена током мобилности, по мишљењу испитаника, утицали су на лакше проналажење посла јер су били отворени за даље професионално усавршавање и усвајање значајних радних искустава.

### 3. ИСКУСТВА И СТАВОВИ СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ О ЗНАЧАЈУ ЈЕЗИКА НАКОН МОБИЛНОСТИ

Намера аутора овог рада била је да слично истраживање спремности студената, њихових ставова и утисака као и предности транснационалне мобилности, спроведе на Универзитету у Београду. Универзитет у Београду један је од највећих универзитетских центара на Балкану. Са 100.000 студената и 31

факултетом, научно истраживачким институтима и центрима, чини академску заједницу која је одлично позиционирана у научном и академском свету.<sup>1</sup>

Успостављање, јачање и развијање сарадње са универзитетима у Србији и свету, као и са међународним организацијама које се баве високим образовањем одувек је била обавеза универзитета. Универзитет у Београду активно подржава процесе интернационализације<sup>2</sup> учествује у програмима међународне размене са преко 200 универзитета из целог света<sup>3</sup>, као и у бројним европским пројектима међу којима, од средине 2015. године, највећи део транснационалне размене носи европски програм Еразмус +. У међународним разменама годишње учествује око 500 студената, наставника и ненаставног особља.

Универзитет у Београду посвећено прати трендове интернационализације, настојећи да унапреди своје активности. Досадашња искуства у домену језичке припреме студената за мобилност указују да је могуће даље усавршавање овог битног сегмента међународне размене.

С намером да се добију подаци о потребама учесника у транснационалној мобилности, као и да се установе недостаци, али и ближе одреде потребе језичке подршке, током јуна 2017. године обављено је анкетирање студената који су претходне године боравили на програму мобилности Еразмус +. Анкета је саджала не само питања о квалитету знања језика (енглеског, другог страног и локалног језика) пре и после размене већ и о искуствима која су подразумевала везу са језицима у свакој врсти комуникације током мобилности.

Анкета је послата на 200 адреса, дигиталним путем. На наш позив одговорило је 72 студента са 12 факултета са искуством боравка на 52 европска универзитета са којима је Универзитет у Београду током школске 2016/2017 године остваривао програм мобилности Еразмус +. Питања су се односила на податке и ставове испитаника везане за питања језика и интеркултурне интеграције током припреме, боравака и након повратка са мобилности. Део одговора је обрађен статистички.

Партнерски универзитети на којима су боравили испитаници налазе се у земљама Европске уније Аустрије, Грчке, Данске, Италије, Мађарске, Немачке, Норвешке, Португалије, Финске, Француске, Холандије, Шпаније, а међу њима су и универзитети из словенског говорног подручја, Чешке, Пољске, Словачке,

<sup>1</sup> Од 2012. Универзитет у Београду заузима високо место (2018. од 300. до 200) на Шангајској листи (Academic Ranking of World Universities, ARWU, released by ShanghaiRanking Consultancy, Shanghai Jiao Tong University (<http://www.shanghairanking.com/World-University-Rankings/University-of-Belgrade.html>)).

<sup>2</sup> Детаљније о стратегији интернационализације на <http://bg.ac.rs/files/sr/saradnja/Strategija-internacionalizacije.pdf>, приступљено 06.12.2018.

<sup>3</sup> Листа споразума о сарадњи Универзитета у Београду <http://www.bg.ac.rs/sr/saradnja/sporazumi.php>, приступљено 06.12.2018.

Словеније<sup>4</sup>. Студенти су на страним универзитетима провели већином један семестар и то летњи (64,1%).

Сви испитивани студенти владају енглеским језиком, а затим осталим школским језицима, немачким, француским и руским, италијанским и шпанским, али и другим језицима норвешким, словачким, русинским, португалским, персијским, грчким, шведским, данским, финским, кинеским, мађарским, турским, холандским. Знање језика проценили су на основу стандарда ЕРО-а. Добијени резултати потврђују да је за енглески већином квалитета Б2 и Ц1, док је за немачки и француски сличног, али нижег квалитета у односу на енглески, од А2 до Б1. Већина испитаника учила је током школовања по два страна језика, пре свега енглески у трајању од најмање 8, 10 или 12 година. Испитаници су учили језике и ван школског контекста и то у највећој мери опет енглески, а затим француски и немачки. Већина испитаника учила је на факултету енглески у трајању од 4 семестра, али и немачки и француски. Већина испитаника није имала званичну диплому неке сертификоване институције о познавању страног језика потребног за мобилност. Потврде о знању језика издавале су приватне школе језика, факултети (дипломе и потврде Филолошког факултета), професори страних језика итд. Студенти су одлазили и без знања језика земље домаћина, будући да се настава одвијала на енглеском језику, али су се обавезивали да ће унапредити потребно знање енглеског или језика домаћина током боравка.

Испитаници сматрају да познавање страног језика земље домаћина утиче у великој мери (64%) на избор универзитета домаћина мобилности, као и да прилика да се током боравка на универзитету у иностранству научи језик, представља додатну мотивацију за кориснике мобилности (56,4%). Унапређивање знања језика као мотив за учешће у транснационалној мобилности истичу нарочито студенти филологије, али не само они. Већина (64%) испитаника је ишла на мобилност да би искористила могућност да усаврши енглески или други страни језик. Већина студената је успоставила контакт и водила комуникацију са универзитетом домаћином на енглеском језику (74,2%). Такође, подвлаче важност знања других језика који су помогли у комуникацији и социјализацији у новој средини, омогућавајући ближу комуникацију и интеркултурну размену и са студентима из других језичких заједница.

За време боравка на страном универзитету студенти су у највећој мери користили енглески језик (78,1%), али и језик домаћина (67,2%) и друге језике (12,5%). Студенти су се изјаснили о ситуацији у којој су користили страни језик: у административном контакту најчешће су користили енглески (68,8%), али и језик домаћина (50%). Настава се већином одвијала на енглеском језику,

---

<sup>4</sup>Целокупни резултати анкете објављују се први пут у овом раду. Неки сумарни резултати анкете објављени су у радовима Вучо 2017 и Вучо 2018).

64,1%, док је језик домаћина користило, 56,3% студената. У свакодневной комуникацији студенти су највише користили енглески (76,6%), као и у комуникацији са колегама (75%), али и језик домаћина (67,2%). Испитаници су изградили позитиван однос према језичкој подршци на универзитету домаћину (68,5%) која је организована кроз контактне (73%) и онлајн (3,2%) курсеве језика и консултације (15,9%). Студенти су се мањем броју определили за самостално учење језика: „италијански нисам учила док сам била тамо преко неког курса (имала сам само апликацију на телефону Дуолинго), већ сам свакодневно „хватала” речи и изразе док су колеге разговарале на италијанском.” Испитаници сматрају да је знање енглеског језика којим су започели мобилност било добра основа за даље усавршавање језика, као и да је знање енглеског нашим студентима мањи проблем (51,6%). Студенти већином нису имали тешкоће приликом употребе енглеског језика у настави и у комуникацији са колегама (50,8%) и свакодневной комуникацији (50,8%). Истичу да су наишли на тешкоће у комуникацији са другим страним студентима који нису довољно добро владали енглеским језиком, али су и самокритични у процени својих способности: „Имала сам проблеме у свакодневной комуникацији јер сам сама учила језик, преко интернета. Први пут сам чула норвешки када сам дошла у Норвешку.” Већина студената изјављује да се брзо навикла на наставу на енглеском језику (70,6%). Прилагођавање је трајало релативно кратко, месец дана (60%) за већину испитаника, док су за занемарљив проценат испитаника (0,6%) проблеми остали до краја мобилности. Мањи број студената (32,7%) оцењује да је највеће тешкоће изазивало писање и неразумевање налога и метајезика наставе, док разумевање говора, по њиховом мишљењу, није представљало препреку. Искуство једне студенткиње сликовито образлаже језичку ситуацију током мобилности и способност прилагођавања, отвореност за нова искуства и нова језичка знања усклађена са потребама: „Приликом програма мобилности радила сам на три истраживачка пројекта. Професор код кога сам радила савршено говори енглески тако да није било никаквих проблема у комуникацији. Предавања која сам слушала била су на енглеском, а пред крај боравка и један курс на италијанском (али сам тад већ савладала довољно италијанског да сам могла да пратим.”

Иако у највећем броју студенти користе енглески језик, у активностима транснационалне мобилности користе се и други језици и језик домаћина, у настави (39,3%), у комуникацији с административним особљем (34,4%), у комуникацији са колегама (32,8%) као и у свакодневной комуникацији (32,8%), „у продавницама и током комуникације са пријатељима”, „на курсу финског језика”, „у комуникацији с друштвом из Норвешке”. Студенти опажају и предности вишејезичности и језичких сличности нпр. словенских језика: „У суштини, више сам користио руски него литвански, јер је ближи нашем језику, а већина Литванаца, поготово старији, говоре руски.” Други страни језик испитаници су

ретко користили изван наставног контекста, „у почетку боравка у Италији сам користила мало шпанског за комуникацију са колегиницом (италијанком) која зна шпански, а слабо енглески”. Студенти истичу проблеме везане за учење на више језика, смарајући да је потребно одлично знање страног језика на коме се изводи настава: „Мени је већи проблем правило константно преслишавање на три језика (српски, енглески, италијански) док радим било шта – то ме је успоравало и умарало. Да би заиста било ефективно учење и слушање наставе на језику домаћина, на италијанском језику, потешко је отићи тамо с тим језиком на Ц2 нивоу или пак интернационалну наставу организовати на енглеском језику.” Настава је у већини искустава испитаника извођена на енглеском језику, док су елементи других језика укључивани спорадично, не отежавајући разумевање: „Настава је била на енглеском, норвешки сам учила јер ме интересује норвешка култура. Професори су понекад користили поједине речи на норвешком, то није било тешко разумети.”

Испитаници су одговарали на питања која су се односила на промену квалитета познавања језика након размене. Већина студената (56,4%), уочила је побољшање знања енглеског језика нарочито у оним вештинама и способностима које су у вези са енглеским као језиком академске комуникације. Побољшање у разумевању градива приликом слушања предавања уочило је 48,1% испитиваних студената, побољшање приликом читања текстова потребних за наставу и учење 43,1%, у разумевању и коришћењу стручне терминологије (47%). Студенти су у великој мери уочили да су након мобилности стекли виши ниво знања језика у сналажењу у животним ситуацијама (42,9%), иако има и оних који нису могли да одреде свој напредак: „Мој ниво знања енглеског је био на потпуно професионалном нивоу и пре почетка мобилности, тако да је напредак тешко оценити.” Општем сигурнијем знању језика допринели су пре свега контакти са наставницима са којима су студенти ближе сарађивали (23,5%), учење и припрема испита (34,6%), ваннаставне активности и дружење (40%), док су курсеви језика имали малу улогу (8,7%). Један испитаник веома пластично формулише разлог који је довео до побољшања знања: „Нужност да се језик употребљава.” Знање језика домаћина је готово подједнако боље (64,1%) у свим испитиваним сегментима: у разумевању наставе (66,6%), читању стручних текстова (62,7%), писаном изражавању (60,5%), изради тестова и задатака (54,5%), разумевању терминологије (70,4%) и коришћењу терминологије (78,6%). О потреби знања језика земље домаћина сведочи и мишљење испитаника о потреби знања оба језика, језика наставе и језика окружења: „Италијански у Италији отвара сва врата, док енглески отвара кључаоницу.” Студенти показују високо изражену свест да је знање пре свега енглеског, али и осталих језика наставе и окружења неопходно за искуство транснационалне мобилности, али сматрају да није одлучујуће, имајући у виду велике предности оваквог искуства: „Охрабрила бих свакога да оде на размену чак и ако није сигуран у своје знање језика.”



#### 4. ЗАКЉУЧАК

Савремена академска заједница није усмерена само ка локалним групама и срединама, већ се шири, доживљавајући глобално окружење као заједнички образовни простор, настојећи притом да се различити образовни системи усагласе, умреже и учине равноправним. Транснационална мобилност студената, наставника и ненаставног особља схваћена је као један од инструмената стратегије академске интернационализације. Академско постигнуће студената у транснационалним програмима мобилности у непосредној је вези са квалитетом академског језика, те се с тога предузимају мере за подизање квалитета језика у размени, енглеског, других страних и језика домаћина.

Из истраживања о познавању језика размене и ставовима о квалитету знања језика (енглеског, другог страног и локалног језика) пре и после размене и о искуствима која су подразумевала везу са језицима у свакој врсти комуникације током мобилности, спроведеног међу студентима корисницима мобилности Универзитета у Београду, произлазе несумњиве предности боравка за повећање квалитета знања свих језика коришћених у размени, као и јасно изражена потреба за одлучнијом и стандардизованом језичком припремом учесника мобилности.

#### ЛИТЕРАТУРА

- Бајрам/Дервин 2008:** M. Byram & F. Dervin, Ed., *Students, Staff and Academic Mobility in Higher Education*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Барозо 2008:** J. Baroso et al. Proposals from the group for intellectual Dialogue set up the Initiative of the European Commission “Rewarding challenge: How the multiplicity of languages could strengthen Europe”, Brussels. [http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/maalouf/report\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/maalouf/report_en.pdf), 08.10.2011.
- Вучо 2017:** J. Vučo, International Mobility and Language Needs, *International Conference ITC for Language Learning, 10<sup>th</sup> Edition, Conference Proceedings*, Edited by Pixel, libreriauniversitaria.it.edizioni, Padova: Webster srl, 257–261.
- Вучо 2018:** J. Vučo, Internacionalizacija univerziteta i jezičke potrebe, *Страни језик струке и професионални идентитет*, тематски зборник, уређивачки одбор А. Вујовић, С. Шипрагић Ђокић, М. Парпић, Београд: Друштво за стране језике и књижевности Србије, 69–82.

- Ги 1996:** J. Gee *Social linguistics and illiteracies: Ideology in discourses*. London: Taylor and Francis.
- Перна/Елиот 1999:** J. C. DiPerna, & S. N. Elliott, Development and validation of the Academic Competence Evaluation Scales. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 17, 207–225.
- Европска комисија 2001:** Council of Europe. *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge, U.K.: Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Европска комисија 2012:** European Commission, 2012. *First European Survey on Language Competences: Executive Summary*. [http://www.surveylang.org/media/ExecutivesummaryoftheESLC\\_210612](http://www.surveylang.org/media/ExecutivesummaryoftheESLC_210612), 04.12.2018.
- Европска комисија 2014:** European Commission/EACEA/Eurydice, 2014. *Erasmus Impact Study, Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions*: Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Европска комисија 2016:** European Commission/EACEA/Eurydice, 2016. *Mobility Scoreboard: Higher Education Background Report*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Каминс 1991:** J. Cummins Interdependence of first- and second-language proficiency in bilingual children. U: Bialystok, E. (ed.), *Language processing in bilingual children* (pp. 70–89). Cambridge: Cambridge University Press.
- Хајланд 2009:** K. Hyland. *Academic discourse*. London: Continuum Discourse Series, London, New York: Routledge.
- Филиповић/Вучо 2013:** J. Filipović & J. Vučo. Small area languages in global academic settings, in: Leonel Ruíz Miyares, María rosa Álvarez Silva y Alex Muñoz Alvarado (eds.) *Actualizaciones en comunicación social*, vol. 1. Santiago de Cuba: Centro de Lingüística Aplicada, 136–39.
- Шорт/Спанос 1989:** D. J. Short, & G. Spanos, “Teaching mathematics to limited English proficient students”. Washington, DC: *ERIC Digest*.

---

## TRANSNATIONAL ACADEMIC MOBILITY AND LANGUAGES

### Summary

The modern university implies dynamic mobility of all actors in the educational academic process; students, teachers and non-teaching staff, with the aim to make space in all its realizations, teaching from both perspectives and administrative establishment in its specialty and active recognition. In this globally oriented academic community, language plays a decisive role as a single means of communication.

This paper defines the languages of university teaching today and their specificities. The results of the research of the students of the University of Belgrade, the users of mobility, are presented about the importance, quality, use and advantages of languages.

*Key words:* Internationalization of universities, transnational mobility, languages of mobility

*Julijana J. Vučo*